

JERUZALEM, VAN DEN OLIJFBERG GEZIEN.

JERUZALEM.

Indien ooit, het is wel in deze weken dat Jeruzalem ons aantrekt, en het verblijdt ons, onzen lezers een aanblik op die stad te kunnen geven van nagenoeg ter zelfder plaatse, waar de Heere Jezus op den Olijfberg gezeten, haren ondergang voorspelde, al is het dan ook eene geheel andere stad geworden dan toen, en al verheft zich eene turksche moskee op het terrein waar destijds de herbouwde salomonische tempel stond. Wij geven het woord aan een vriend, die uit Jeruzalem geschreven heeft.

Reeds vroeg heden morgen werd ik door uwen brief van 3 dezer verblijdt; en daar er nog eenige uren over zijn, vóórdat de post weder vertrekt, haast ik mij dezen te eindigen. Gij veronderstelt mij te Jeruzalem, en gij hebt het niet ver mis gehad. Te Jeruzalem ben ik, en aan uw verzoek om eene duidelijke teekening van den Olijfberg zal ik gaarne voldoen. Gij zegt: „Ik heb er vele platen van gezien; maar mij dunkt, gij moet er nog iets inbrengen, dat ik in die allen mis. De wolkpartij deugt doorgaans niet. Gij zult de wolken zóó teekenen, alsof zij reeds bezig zijn zich tot eenen troon te scharen; want dáár op den Olijfberg zal Hij nederdalen, volgens Zacharias 14: 4. Uwe oogen zullen 't daar dezen keer nog wel niet aanschouwen. Gij komt vóór dien tijd nog tot ons terug, zoo God wil. Maar beschouw dan dien Olijfberg gelijk een erfgenaam zijne bij testament hem toegezegde erfenis bereids in oogenschouw neemt. Kanaän — die rups, waaruit op den tooverslag zijner almagt, straks die heerlijke vlinder doorbreken zal, met goud en purper schitterend in de stralen der eeuwige heilzon!" O, mijn lieve vriend! wat zal ik u moeten teleurstellen! 't Is de tijd van het bruilofsfeest nog niet. Wij moeten nog eerst de ootmoedspalmen aanheffen, voordat wij ons vereenigen tot het groote koor, om het Koningslied (Psalm 45) te doen weergalmen. Met Christus' volk is het als met Hemzelven: eerst naar de diepte in het Kedrondal, dan in de hoogte naar den Olijfberg. En tusschen de laagte en het hoogste punt des bergs zijn nog honderden voeten van steil en hijgend klimmen af te leggen. Maar wat nood, al is de vallei ook diep en de berg steil en hoog, wij weten, als wij maar in den regten weg voortgaan, zullen wij den top toch eindelijk bereiken en het heerlijkste gezicht zal onze moeite ruimschoots beloonen. Maar

DE CHRISTELIJKE FAMILIEKRING, VI.

om tot de werkelijkheid weder te keeren, zoo moet gij geene wolk-teekening van mij op den Olijfberg verwachten. Ik zal trachten u den berg weder te geven zoo als hij thans is, bleek en ligt grijs van kleur, met zijne weinige olijfboomen, terrassen, paden en een kleine groep huizen op zijne middelste en hoogste verhevenheid, waarboven zich een minaret verheft ten teeken dat deze plaats — Helena's kerk der hemelvaart — onder het geweld der Turken is. Op eene mijner wandelingen onlangs buiten de stad, aan de NW.zijde, waaromstreeks Golgotha waarschijnlijk heeft gelegen, zag ik den Olijfberg op het voordeeligst. Jeruzalem lag op den voorgrond; de honende Omarsmoskee op den middelgrond; dan de Olijfberg en de eigenaardig getinte bergen van Moab op den achtergrond. De lucht zal ik er bij teekenen, zoo als zij tegenwoordig doorgaans is, geheel blaauw, bij uitnemendheid helder, dan zullen mijne fantasie-wolken althans de uwe niet in den weg zijn.

Eene andere teekening, die ik u schuldig ben, om u Jeruzalem duidelijk voor den geest te brengen, is het gezicht van den Olijfberg op de stad. Ik ben er reeds aan begonnen; maar de uitvoerigheid van het onderwerp en de naauwkeurigheid waarmede het behoort behandeld te worden, vereischen nog een paar herhaalde zittingen. Ik heb een punt gekozen, ongeveer halfweg den Olijfberg op, en wat meer naar de N.zijde dan andere teekenaars gewoon zijn het te nemen, omdat ik daardoor de schaduwzijde van sommige gebouwen wat beter zag, en ze dien ten gevolge beter kon onderscheiden. Waarschijnlijk was ik hier eenige ellen, welligt 200 of daaromstreeks, van het punt verwijderd, waar de Heiland alleen met de discipelen gezeten was (Matth. 24: 3; Mark. 13: 3), toen Hij hun de dingen verkondigde, die over Jeruzalem zouden komen, en de teekenen van zijne toekomst en de voleinding der wereld. Maar al zat ik dan ook niet op de identische plek, het was mij toch volkomen duidelijk waarom de Heer, uit den tempel komende en door de discipelen gewezen op de kolossale steenen en prachtige gebouwen, naar den Olijfberg ging, om den jongeren eenen diepen indruk van het lot van Jeruzalem te geven. Met het grootsche panorama vóór zich van Jeruzalem en de hoogten en valleijen, die haar omringen, moesten zij dat woord goed begrijpen: „Maar wanneer gij zien zult, dat Jeruzalem van heirlegers omsingeld wordt, zoo weet alsdan, dat hare verwoesting nabij gekomen is" (Luk. 21: 20). En de discipelen hadden noodig in het on-

15

derscheiden van de teekenen des tijds onderwezen en versterkt te worden; daarom was het dat Hij er den vijfboom en het teeder worden zijner takken en het uitspruiten zijner bladeren tot verduidelijking bijvoegde, want de verdrukking zou in die dagen groot zijn: „deze zijn dagen der wraak, opdat alles vervuld worde, dat geschreven is. Doch wee de bevruchte en de zogende vrouwen in die dagen! want er zal groote nood zijn in het land, en toorn over dit volk. En zij zullen vallen door de scherpte des zwaards, en evankeliek weggevoerd worden onder alle volken; en Jeruzalem zal van de heidenen vertreden worden, totdat de tijden der heidenen vervuld zullen zijn” (Luk. 21 : 22—24). In eenen nood zoo groot, zou velen het hart versmelten van angst, de Satan zou alles doen wat hij kon, om, ware het mogelijk, ook de uitverkorenen te verleiden, en opdat de discipelen — en hunne navolgers door hun woord — bestand zouden zijn tegen zoo vreeselijk eenen tijd, deed de Heer hen de toekomst van Jeruzalem met de meest mogelijke aanschouwelijkheid verstaan. Wij kunnen ons voorstellen, hoe de Zaligmaker hun het naderen derromeinsche legers van gindsche heuvelen met den vinger als heeft aangewezen; en hoe de discipelen later aan dat woord zullen hebben gedacht: „Ziet, Ik heb het u voorzegt!” — „Alzoo ook gijlieden, wanneer gij al deze dingen zult zien, zoo weet, dat het nabij is, voor de deur” (Matth. 24 : 25, 33).

Ik heb den Olijfberg regt lief gekregen. Men is er zoo ongestoord. Men heeft er hier en daar onder eenen vijfboom of olijfboom schaduw, waarin men zich kan nederzetten en aan stille overpeinzing overgeven. De stad, misschien op 300 à 400 ellen (regtlijnig) afstand, is natuurlijk thans geheel anders dan het Jeruzalem in de dagen van onzen Heer; maar hare ligging en hooftkaraktertrekken, het gebergte in den omtrek, het koloriet, de helder blaauwe lucht, dit alles is hetzelfde gebleven, en daardoor kan men zich tamelijk wel in de dagen van ouds verplaatsen. Jezus heeft hier waarschijnlijk ook menigmaal onder dezen of genen olijfboom neêrgezeten, alleen of met zijne discipelen. Met welk een oog van Goddelijk ontfermen moet Hij gedurig het verharde en verblinde Jeruzalem hebben aanschouwd. Hoe menig gebed is hier van Hem tot zijnen Vader opgezonden, als Hij „des nachts uitging en op den berg vernachte, genaamd den Olijfberg” (Luk. 21 : 37; Joh. 8 : 1). O, wie zal ooit de diepte kunnen peilen van de liefde, die Hem over Jeruzalem deed tranen storten, toen Hij voor de laatste maal opkwam tot het feest, en bij het omrijden van den voet des Olijfbergs, op den Bethanischen weg, de stad voor zich zag in al haren koninklijken luister, maar tevens verblind en afgekeerd van „hetgeen tot haren vrede diende,” en daarom overgegeven tot benaauwdheid en verwoesting gelijk de aarde nimmer te voren had aanschouwd? (Luk. 19 : 41—44). Och, dat ons Jezus op den Olijfberg nimmer uit de gedachten ware, Hij, die „gisteren en heden is dezelfde is en in eeuwigheid.” (Hebr. 13 : 8).

Wat is er naar den mensch onwaarschijnlijker dan dat de Joden, de verworpingen aller natiën, in eere en magt zullen terugkeeren naar het land hunner vaderen? Wat nogtans heeft God stelliger beloofd dan dit? „Vreemden zullen uwe muren bouwen, en hunne koningen zullen u dienen,” staat er geschreven (Jes. 60 : 10); en wij gelooven dat het alzoo geschieden zal. Zoo volkomen als het vervuld is geworden: „Zion is eene woestijn geworden, Jeruzalem eene verwoesting” (Jes. 64 : 10). „Zion zal als een akker beploegd, en Jeruzalem tot steenhoopen worden, en de berg dezes huizes tot hoogten eens wouds.” (Jer. 26 : 18. Micha 3 : 12.) — „En Ik zal Jeruzalem stellen tot steenhoopen, tot eene woning der draken” (Jer. 9 : 11); zoo waar als het woord van Jezus nog heden staat: „Jeruzalem zal van de heidenen vertreden worden” (Luk. 21 : 24), zoo waarachtig zal ook de Heer zijne beloften vervullen: „Ik schep Jeruzalem eene verheuging en haar volk eene vrolijkheid. En Ik zal Mij verheugen over Jeruzalem en vrolijk zijn over mijn volk” (Jes. 65 : 18, 19) — „Juda zal verlost worden en Jeruzalem zeker wonen” (Jer. 33 : 16) — „Jeruzalem zal eene heiligheid zijn en vreemden zullen niet meer door haar doorgaan” (Jes. 54 : 17) — „De Heer zal Zion nog vertroosten en Hij zal Jeruzalem nog verkiezen” (Zach. 1 : 17). — Reeds 18 malen is Jeruzalem veroverd geworden. Eerst door die van Juda en Simeon (Rigt. 1 : 1—8). Toen door David (2 Sam. 5 : 1—10 en 1 Kron. 11 : 4—8), daar in weerwil van Juda's verovering de Jebuziten nog meester van de stad gebleven waren. Onder Rehabeam werd Jeruzalem door Sisak, koning van Egypte ingenomen (1 Kon. 14 : 25—28 en 2 Kron. 12 : 2—12); maar bevredigd door de schatten van het huis des Heeren, trok hij weder af. Daarna viel de stad Joas, den koning van Israël in handen (2 Kon. 14 : 13, 14), die zijne wraak koelde door het afbreken van een deel van den stadsmuur. Hersteld door Uzzia en Hizkia bleef Jeruzalem nog lang de hoofdstad van Juda. Nebukadnezar nam haar in van Jojachim (2 Kon. 24 : 10—16) en plunderde haar uit.

Zedekia's afvalligheid van hem bragt zijn leger andermaal voor de stad, ditmaal om haar totaal te verwoesten (2 Kon. 25; Jer. 39 en 52). Opgebouwd door Zerubabel en Nehemia na de zeventigjarige gevangenschap, werd Jeruzalem, na door Alexander den Groote verschoond geweest te zijn, door Ptolomeus Lagi, koning van Egypte, in het jaar 320 v. C. ingenomen. Een tijdvak van worstelen tussehen Egypte en Syrië om het bezit van Kanaän en Jeruzalem deed daarna de stad menige gedeeltelijke verwoesting en wederopbouw ondergaan. De Makkabeën bleven onder deze wisselingen Jeruzalem omstreeks 100 jaren regeren, totdat Pompejus de stad in 63 v. C. innam, door de eigen schuld der toen om haar bestuur strijdende makkabeesche vorsten Hyrkanus en Aristobulus. Heroes veroverde Jeruzalem in 37 v. C. en rigtte er een vreeselijk bloedbad aan. Eindelijk werd Jeruzalem voor de elfde keer ingenomen door Titus, 70 n. C. Toen had de gruwel der verwoesting plaats, die door Daniël was voorzegt en door den Heer zelven zoo nadrukkelijk was aangewezen geworden, eene verwoesting, die echter nog geenszins de laatste, ofschoon de vreeselijkste van allen was; want Julius Severus in 134, Chosroes koning van Perzië in 614, keizer Heraclius in 629, Omar in 639, de Kruisvaders onder Godfried van Bouillon in 1099, Saladin in 1187, en eindelijk Sultan Selim in 1517 maakten zich van Jeruzalem meester, telkens de stad, en wat er weder tot hare bevestiging was opgebouwd, van bloed en vlammen doende rooken. Het Jeruzalem, dat nu is, bestaat dus uit huizen, gebouwd uit en op het puin van eene achttien maal geheel of gedeeltelijk verwoeste stad. Groote veranderingen daarenboven ondergingen hare heuvelen en valleijen binnen hare muren, onder de regering der Makkabeën en Romeinen. Is het dan te verwonderen, dat men tot nog toe in het duistere rondtast, wanneer men de lokaliteiten van het Jeruzalem van Hizkia, Nehemia en Jozefus in die van het tegenwoordige Jeruzalem terugzoekt? Mij treft het, dat men nog zooveel terugvindt, waardoor men zich de ligging van het oude Jeruzalem kan voorstellen. (Van de Velde, Reis door Syrië en Palestina).

JEZUS MET DOORNEN GEKROOND.

Die Christus zoozeer overladen met de laagste beledigingen, geeseld, verachtelijk met eenen purperen mantel omhangen, met doornen gekroond en een rietstok in de hand... is dan werkelijk de Koning der menschheid? De soldaten van het regthuis hebben meer regt dan zij denken, wanneer zij Hem op spottenden toon toeroepen: „Wees gegroet, gij Koning der Joden. Als onwetende uitvoerders van een drama dat zij niet begrijpen, volvoeren zij met vermetele handen de raadsbesluiten Gods, verbreiden zij met hunne honende lippen de waarheid Gods. Deze belagchelijke zinnebeelden houden eene heerlijke waarheid in zich verborgen. Jezus heerscht regtens zijne smarten als Koning over onze zielen. De doornenkroon is Hem een diadeem der heerlijkheid!

Weet gij wat, meer dan godgeleerdheid, meer dan geloof, meer dan overdenking, in staat is de menschheid als door instinkt tot Jezus Christus te brengen: Het is het gezigt zijner smarten. De menschheid lijdt, en erkent zich zelf in dit bebloed en verworpen gelaat. Bij dezen aanblik, zegt de arme: „dit is mijne naaktheid;” de verdrukte: „dit is het juk, dat mij knelt;” de banneling: „dit is mijn ban.” De bedroefde zegt: „dit zijn mijne tranen.” Geringen, miskenden, belasterden en vervolgdgen zeggen: „ziehier onze smaadheden.” Jezus is de meest bedroefde mensch, in wien een ieder, die lijdt, zijn broeder heeft herkend!

Maar deze man van smarten (o nieuwe droefheid en nieuwe majesteit!) is onschuldig en vlekkeloos; al zijne smarten zijn onverdiend. Hij is eene bovenaardsche bloem in de menschheid ontloken, die met geweld is afgerukt, en door de hand der goddeloozen geknakt. Nimmer onderging een reiner slagtoffer een onregtvaardiger vonnis. Hij werd benaauwd en verdrukt, en Hij deed zijnen mond niet open. Welk eene kalme onder zulke beschimpingen! Welk een geduld! welke eene zachtmoedigheid en volkomene overgave! „Wil men Hem kussen,” zegt Bossuet, „Hij steekt zijne lippen toe; wil men Hem binden, Hij steekt zijne armen uit; Hem kinnebakslagen geven, Hij biedt zijn wang aan; Hem met stokken slaan, Hij biedt zijn rug aan; Hem onmenscheijk geeselen, Hij biedt zijne schouders aan... Geef uwe hand, Koning der Joden, neem dezen rietstok bij wijze van scepter, en doe er mede wat Gij wilt... En nu is het geen spel meer, uw doodvonnis is uitgesproken, men nagelt reeds uwe beide handen vast. Nu, Joden, Romeinen, burgers en soldaten, grooten en kleinen, herhaalt uwe lasteringen, vermenigvuldigt zonder ophouden de slagen, de beledigingen, wond op wond, smart op